ROMANIA

SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

Protecția consumatorului împotriva deconectării de la serviciile esențiale este, în dreptul român, fragmentară, sectorială și, în partea ei cea mai consistentă, condiționată de existența unei situații de criză.

Pentru energie electrică și gaze naturale, art. 64 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, în forma rezultată din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 143/2021, interzice deconectarea locurilor de consum ale consumatorilor vulnerabili numai în situații de criză de energie. În afara unei astfel de situații, consumatorul vulnerabil nu beneficiază de o interdicție legală generală de deconectare.

Pentru serviciile comunitare de utilități publice, prevederile din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, obligă utilizatorul să achite creanțele nelitigioase și interzice operatorului să înceteze, să suspende sau să limiteze serviciul până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive. Norma este însă limitată la ipoteza litigiului asupra creanței și nu acoperă restanța necontestată de valoare redusă. Același act normativ a abrogat, prin art. II pct. 1, litera a) a art. 36 alin. (3) din Legea nr. 51/2006, care enumera neplata printre cazurile în care operatorul poate suspenda sau limita serviciul.

Rezultatul este o inconsecvență a dreptului în vigoare: temeiul general al suspendării pentru neplată a fost înlăturat din legea-cadru, dar a rămas în legea specială, art. 32 alin. (1) din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care permite sistarea prin debranșare a utilizatorilor care nu achită în cel mult 30 de zile calendaristice de la expirarea termenului de plată, cu notificare prealabilă și cu punere în aplicare după 5 zile lucrătoare de la primirea acesteia.

Pentru energia termică în sistem centralizat, măsura pentru neplată nu este, tehnic, deconectarea individuală. Prevederile în vigoare trimit la clauze contractuale privind restricționarea consumului individual în caz de neplată și sunt interzise deconectările și debranșările în timpul sezonului de încălzire ori se admite întreruperea serviciului numai în caz de forță majoră, de avarii și în perioadele programate pentru revizie. Protecția rezultată este reală, dar indirectă și dispersată.

Pentru comunicații electronice, prevederile art. 84 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, stabilesc o serie de limitări ale suspendării serviciului în cauză, precum și o procedură de notificare a consumatorului, un termen de 60 de zile de protecție în care sunt permise apelurile care nu presupun plată și un nivel minim de acces la internet. Mai mult de atât, este prevăzută posibilitate eșalonării plății. Cu toate acestea, niciunul dintre aceste regimuri nu instituie un prag valoric sub care deconectarea să fie interzisă, o procedură prealabilă unitară, un drept la eșalonare opozabil furnizorului sau un plafon al taxei de reconectare. Consecința practică este cunoscută: deconectări dispuse pentru datorii de ordinul a câtorva zeci de lei, urmate de taxe de reconectare comparabile cu datoria sau superioare acesteia. În acest interval, deconectarea încetează să funcționeze ca mijloc de recuperare a creanței, întrucât costul operațiunii de deconectare și al celei de

reconectare este apropiat de valoarea recuperată, și rămâne exclusiv cu funcție de constrângere.

La acestea se adaugă un deficit de transpunere. Art. 28a din Directiva (UE) 2019/944, introdus prin Directiva (UE) 2024/1711, impune statelor membre să asigure că clienții vulnerabili și clienții afectați de sărăcie energetică sunt „pe deplin protejați împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică", fără condiționarea protecției de existența unei crize, și interzice debranșarea pe durata soluționării unei plângeri. Termenul de transpunere a expirat la 17 ianuarie 2025. Cadrul normativ intern identificat nu conține o normă generală și expresă care să reproducă acest mecanism în afara situațiilor de criză de energie.

În continuare, proiectul instituie, transversal pentru toate serviciile esențiale, o serie de mecanisme.

Unul dintre acestea este pragul de protecție. Sub acest prag, deconectarea este interzisă, indiferent de numărul facturilor neplătite. Pragul este determinat ca cea mai mare dintre două valori: echivalentul în lei al sumei de 50 euro și valoarea medie a facturilor din ultimele 12 luni pentru serviciul și locul de consum respective. Soluția relativă evită efectul periculos al unui prag fix, care protejează substanțial consumatorul de servicii ieftine și aproape deloc consumatorul de energie termică într-o lună de iarnă, și reia logica reglementării italiene, unde suspendarea nu poate fi cerută pentru o sumă inferioară valorii medii a unui ciclu de facturare.

Alt mecanism introdus este procedura obligatorie prealabilă, anume notificare preliminară, prin mijlocul contractual care permite dovada punerii la dispoziție, cu conținut minim determinat, ofertă obligatorie de eșalonare și un termen pentru acceptare, la care se adaugă interdicția deconectării pe durata soluționării cererii de modificare a planului.

De asemenea, este prevăzută gratuitatea reconectării când deconectarea a fost nelegală, precum și plafonarea costului reconectării doar la costurile efective impuse de operațiune. În vederea celor menționate, se poate observa că propunerea are scopul de a da naștere unui cadru legislativ cât mai unitar în materie în ce privește procedurile de deconectare.

Menționăm și practica altor state membre în materie. În urma analizei, am constatat că în Germania se folosește un prag valoric fix de 100 euro, dublat de un test de proporționalitate; Italia folosește un prag relativ, raportat la garanția constituită și la valoarea medie a unui ciclu de facturare; Franța folosește o interdicție sezonieră, a cărei limită este migrarea furnizorilor către limitarea puterii; Irlanda folosește moratorii de iarnă diferențiate și o durată minimă de rambursare de 18 luni. Proiectul combină pragul relativ de tip italian, testul de durată inspirat de proporționalitatea germană, interdicțiile sezoniere și medicale de tip francez și irlandez și definiția extinsă a deconectării, care include limitarea, pentru a evita portița constatată în Franța.

Efectul direct este eliminarea excluderii de la un serviciu esențial pentru o datorie a cărei recuperare nu justifică economic măsura. Efectul indirect, cel mai important, este ruperea cercului în care o datorie mică generează o deconectare, deconectarea generează o taxă de reconectare superioară datoriei, iar taxa generează imposibilitatea reconectării.

Proiectul nu creează un drept de a nu plăti. Creanța rămâne exigibilă, penalitățile curg, iar recuperarea prin procedurile de drept comun rămâne deschisă. Se restrânge un singur mijloc de constrângere, și numai în situațiile în care el este disproporționat: datorie nesemnificativă, absența unei oferte reale de eșalonare, ori punerea în pericol a sănătății sau a vieții.

Sumele situate sub prag rămân exigibile și recuperabile; ele nu sunt stinse și nici reduse. Costurile de notificare sunt, în cea mai mare parte, deja suportate în procedurile actuale de somare. Plafonarea taxei de reconectare la costul efectiv al operațiunii tehnice elimină componenta punitivă a acesteia, nu și acoperirea costului. Elementul cu impact real asupra fluxului de numerar este eșalonarea obligatorie, care amână, iar nu reduce, încasarea. Menționăm și că Proiectul nu instituie transferuri, prestații sociale sau scheme de compensare și nu modifică baza de impozitare a vreunui impozit sau a vreunei taxe.

În temeiul art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, vă adresăm rugămintea de a solicita Guvernului să comunice punctul de vedere asupra prezentei propuneri legislative.

INIȚIATORI:

Deputat AUR – Dan Tanasă

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul asigurării protecției consumatorilor împotriva deconectării, întreruperii sau limitării furnizării serviciilor esențiale

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2.	BASCA VALENTIN	AUR	
3.	BADIU GEORGEL	AUR	
4.	MITREA DUMITRINA	AUR	
5.	CACIU GHE MATEIS	AUR	
6.	SORIN MUNCACIU	AUR	
7.	Vulpoiu Dorel	AUR	
8.	Dobos ELENA	AUR	
9.	Bocsuno Cristina-Iuliana	AUR	
10.	MUSAT LUCIA	AUR	
11.	Valeriu Munteanu	AUR	
12.	AVRĂMESCU ȘTEFĂNIȚĂ - ALIN	AUR	
13.	GHEORGHE IONEL	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul asigurării protecției consumatorilor împotriva deconectării, întreruperii sau limitării furnizării serviciilor esențiale

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14.	IAGAR MONICA	AUR	
15.	BIRO DANIEL RĂZVAN	AUR	
16.	VĂRSAM CIPRIAN.	AUR	
17.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
18.	GHEORGHE MIHAI CLAUDIU	AUR	
19.	GURLUI DIANA - OCTAVIAN	AUR	
20.	BĂRSTAN TIBERIU CLAUDIU	AUR	
21.	Bocskor [illegible]	AUR	
22.	Goloșu VERONICA	AUR	
23.	Popovici FLORIN-CORNEL	AUR	
24.	NEGOESCU MIHAI-BOGDAN	AUR	
25.	IOSUB COSMIN TEODOR	AUR	
26.	MICLĂU SAMUEL-VIRGIL	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul asigurării protecției consumatorilor împotriva deconectării, întreruperii sau limitării furnizării serviciilor esențiale

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
27.	Bogdan Volosciu	AUR	
28.	PASCARIU MIHAI-COSMIN	AUR	
29.	CIOCHOI DANIEL-CĂTĂLIN	AUR	
30.	ANDREI GUȘĂ	AUR	
31.	DASCĂLU CRISTINA EMANUELA	AUR	
32.	Ramona Ioana Bruynseels	AUR	
33.	TITUS SILVIU PAUNESCU	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul asigurării protecției consumatorilor împotriva deconectării, întreruperii sau limitării furnizării serviciilor esențiale

Nr.	Numele şi prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	RETRIȘOR PEIU	AUR	
2	CHERNĂ C	AUR	
3	SIPOS CRISTIAN	AUR	
4	CONSTANTINESCU RODICA	AUR	
5	PETRE GEORGE CĂTĂ	AUR	
6	LAVRIC SORIN	AUR	
7	Sandu M. Ionuț	AUR	
8	VASILE MARIAN	AUR	
9	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	
10	PARASCA TEOFIL	A.UR	
11	PLĂEȘU LAURENȚIU	AUR	
12.	NEGRU CORNELIU	AUR	
13	ANDREI DÎRLĂU	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul asigurării protecției consumatorilor împotriva deconectării, întreruperii sau limitării furnizării serviciilor esențiale

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
16	DAMIEZA ȘTEFĂNESCU	AUR	
17.	Barcasi Dorina	AUR	